

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2019թ.	2018թ.*
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	10	55,354	65,359
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		136,396	-
Ոչ նյութական ակտիվներ		695	1,561
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	26,255	-
Ներդրումներ		108,174	108,174
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		326,874	175,094
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	12	581,963	605,776
Կանխավճարներ		12,922	27,812
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	255,124	117,191
Ընթացիկ ակտիվներ		850,009	750,779
Ընդամենը ակտիվներ		1,176,883	925,873
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	14	50,000	50,000
Զբաղիված շահույթ		484,255	448,266
Ընդամենը սեփական կապիտալ		534,255	498,266
Պարտավորություններ			
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		99,957	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	-	2,240
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		99,957	2,240
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15	498,794	425,367
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		43,877	-
Ընթացիկ պարտավորություններ		542,671	425,367
Ընդամենը պարտավորություններ		642,628	427,607
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		1,176,883	925,873

* Բիզնեսը սկսել է կիրառել ՖՀՄՄ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՄ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2019թ.	2018թ.*
Հասույթ	6	1,033,422	1,150,302
Ուղղակի ծախսեր	7	(858,456)	(755,118)
Համախառն շահույթ		174,966	395,184
Այլ եկամուտ		696	7,844
Վարչական ծախսեր		(196,508)	(246,199)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		(20,846)	156,829
Ֆինանսական եկամուտ/(ծախս)	8	57,559	(37,364)
Ջուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախս)		57,559	(37,364)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		36,713	119,465
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(724)	(38,232)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		35,989	81,233

* Բիզնեսը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020թ. ապրիլի 28-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Տիգրան Գասպարյան
 Տնօրեն

 Լիլիթ Մարկյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	50,000	367,033	417,033
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար			
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	81,233	81,233
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	50,000	448,266	498,266
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.*	50,000	448,266	498,266
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար			
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	35,989	35,989
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	50,000	484,255	534,255

* Բիզնեսը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.*
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	1,260,247	1,301,223
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ	(482,754)	(557,826)
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ	(226,566)	(341,675)
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	(333,005)	(423,937)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	217,922	(22,215)
Վճարված շահութահարկ	(55,506)	(27,818)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	162,416	(50,033)
Դրամական միջոցների ներդրումային գործունեությունից		
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	-	8,249
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(10,472)	(40,708)
Ստացված տոկոսներ	1,124	9,401
Փոխառությունների տրամադրում/ստացում	41,564	(125,694)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	32,216	(148,752)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր փոխառություններից	2,000	-
Փոխառությունների մարում	-	(20,000)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(56,087)	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական հոսքեր	(54,087)	(20,000)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	140,545	(218,785)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	117,191	338,706
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2,612)	(2,730)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի (Ծնթգ. 13)	255,124	117,191

Բիզնեսը սկսել է կիրառել ՖՀՄՄ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՄ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ:

Բիզնեսը դասակարգել է՝

- վարձակալության գծով պարտավորության հիմնական մասի դիմաց դրամական միջոցների վճարումները որպես ֆինանսավորման գործունեություն,
- վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսային մասի դիմաց դրամական միջոցների վճարումները որպես ֆինանսավորման գործունեություն՝ համաձայն Ընկերության կողմից ընտրված վճարված տոկոսների ներկայացման պահանջների, և

Բիզնեսը չի վերահաշվարկել համադրելի տեղեկատվությունը:

1. Հաշվետու կազմակերպություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» սահմանափակ պատասխանատվության ընկերությունը («Բիզնես») գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետությունում 1997թ. մարտին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ն ուներ 66 աշխատակից:

Բիզնեսի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 26/1, «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ:

Բիզնեսը առույիտորական ծառայությունների մատուցման լիցենզիա է ստացել Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունից և ծառայություններ է մատուցում ձեռնարկատիրական և բանկային ոլորտի հաճախորդներին:

Հայկական և Հայաստանում գործող միջազգային կազմակերպություններին Բիզնեսը մատուցում է հետևյալ ծառայությունները.

- Առույիտ,
- Հարկային և իրավաբանական խորհրդատվություն,
- Խորհրդատվական ծառայություններ:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ն («Բիզնես») իր գործունեությունն իրականացնում է միայն Հայաստանում: Հետևաբար, Բիզնեսի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բիզնեսի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտների պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համապատասխան փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3-ում:

(բ) Զափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը հանդիսանում է Բիզնեսի ֆունկցիոնալ արժույթը և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կատարվում են այլ նշումներ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ ձևավորված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություն 6-ի (դ) կետում՝ հասույթի ճանաչում. արդյոք ծառայություններից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում, թե ժամանակի որոշակի պահին:

Իրական արժեքի չափում

Բիզնեսի հաշվապահական հաշվառման մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքի չափում թե՛ ֆինանսական և թե՛ ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Բիզնեսը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- *1-ին մակարդակ.* նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված):
- *2-րդ մակարդակ.* 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների վրա հիման վրա ստացվող):
- *3-րդ մակարդակ.* ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն Բիզնեսը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 16

Բիզնեսը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտը 2019թ. հունվարի 1-ից:

Բիզնեսը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, համաձայն որի ստանդարտը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար, 2018թ. համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում, այսինքն՝ այն ներկայացվում է ինչպես նախկինում՝ ՀՀՄՍ 17-ի և համապատասխան մեկնաբանությունների համաձայն: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների մանրամասները ներկայացված են ստորև: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ի բացահայտման պահանջներն ընդհանուր առմամբ չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ:

(ա) Վարձակալության սահմանումը

Նախկինում Բիզնեսը պայմանագրի սկզբում որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում էր վարձակալություն՝ ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» համաձայն: Այժմ Բիզնեսը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն Ծանոթագրություն 18-ի ներկայացված մոտեցմամբ:

Պայմանագրի սկզբում Բիզնեսը գնահատում է, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բիզնեսը օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բիզնեսը որոշել է օգտվել գործնական բնույթի պարզեցումից, որը թույլ է տալիս չվերանայել վարձակալության գործարքների բացահայտման համար նախկինում իրականացված գնահատման արդյունքները: Բիզնեսը ՖՀՄՍ 16-ը կիրառել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք նախկինում որոշակիացվել էին որպես վարձակալության պայմանագրեր: Պայմանագրերը, որոնք չէին որոշակիացվել որպես վարձակալության պայմանագրեր ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ-ի Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն, չեն վերագնահատվել ՖՀՄՍ 16-ի պահանջներին համապատասխանող վարձակալություն բացահայտելու համար: Այդ իսկ պատճառով, ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը կիրառվել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք կնքվել կամ փոփոխվել են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո:

(բ) Բիզնեսը՝ որպես վարձակալ

Բիզնեսը վարձակալում է գույք վարչական նպատակներով: Նախկինում Բիզնեսը վարձակալության պայմանագրերը դասակարգում էր որպես գործառնական վարձակալություն ելնելով իր գնահատումից, թե արդյոք վարձակալության դեպքում Բիզնեսին փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն՝ Բիզնեսը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ վարձակալության այս պայմանագրերի մի մասի համար, այսինքն՝ վարձակալությունն արտացոլվում է հաշվապահական հաշվեկշռում:

(i) ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալություն

Նախկինում հողատարածքի, գույքի և տրանսպորտային միջոցների վարձակալությունն Բիզնեսը դասակարգում էր որպես գործառնական վարձակալություն՝ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն: ՖՀՄՍ 16-ին անցման ժամանակ վարձակալության այս պայմանագրերը չափվել են մնացած վարձավճարների ներկա արժեքով՝ զեղչված Բիզնեսը լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (դ)): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է այն գումարով, որը հավասար է վարձակալության գծով պարտավորությանը՝ ճշգրտված վարձակալության գծով կատարած կանխավճարներով կամ հաշվեգրված վարձավճարներով: Բիզնեսը կիրառել է այս մոտեցումը իր բոլոր վարձակալության պայմանագրերի նկատմամբ:

Նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալության պայմանագրերի նկատմամբ Բիզնեսը կիրառել է մի շարք գործնական բնույթի պարզեցումներ: Մասնավորապես, Բիզնեսը՝

- չի ճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ այն վարձակալությունների համար, որոնց վարձակալության ժամկետը կազմում է մինչև 12 ամիս ստանդարտի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ,
- բացառել է սկզբնական ուղղակի ծախսումներն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների չափումից սկզբնական կիրառման ամսաթվին:

(գ) Բիզնեսը՝ որպես վարձատու

Ընկերությունը չունի ենթավարձակալության պայմանագրեր:

(դ) Ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա

(i) Ազդեցությունը ստանդարտին անցնելիս*

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բիզնեսը ճանաչել է ստորև ներկայացված լրացուցիչ իրավունքի ձևով ակտիվները և լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.
Իրավունքի ձևով ակտիվներ – հիմնական միջոցներ	171,977
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	171,977

* ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի վրա ներկայացված է Ծանոթագրություն 18-ում: ՖՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 18-ում:

Որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալությունների գծով պարտավորությունները չափելիս Բիզնեսը վարձավճարները զեղչել է լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Կիրառված միջին կշռված դրույքը կազմում է 11.64%:

2019թ. հունվարի 1-ից գործում են մի շարք այլ նոր ստանդարտներ և գործող ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք սակայն էական ազդեցություն չունեն Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ վերը ներկայացված ստանդարտի:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ:

Ստորև ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և վերջիններիս վերաբերող մանրամասն տեղեկատվությունը:

- (ա) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր
- (բ) Արտարժույթ
- (գ) Աշխատակիցների հատուցումներ
- (դ) Շահութահարկ
- (ե) Հիմնական միջոցներ
- (զ) Ֆինանսական գործիքներ
- (է) Արժեզրկում
- (ը) Պահուստներ

(ա) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Ֆինանսական եկամուտը ներառում է ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելուն պես՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսերը և ֆինանսական ակտիվների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստները՝ ներառյալ առևտրական դեբիտորական պարտքերը:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից, թե որ դիրքում է կատարվում արտարժույթի շարժը՝ զուտ շահույթի, թե զուտ վնասի:

(բ) Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են ՀՀ դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացվող գործարքներից առաջացող շահույթը կամ վնասը հանդիսանում է հաշվետու տարվա սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքով և ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումներով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և արտարժույթով արտահայտված ու հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ամորտիզացված արժեքի տարբերությունը:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները փոխարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(գ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց զեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելուց հետո: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար, եթե Բիզնեսն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(դ) Շահութահարկ

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկի գծով ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված տարրերին:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի ակնկալվող գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս Բիզնեսը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը, ինչպես նաև լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների, ուշացված վճարումների համար տոկոսների գանձման հնարավորությունը: Բիզնեսը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր բաց հարկային տարիների համար՝ հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը՝ այդ թվում հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որը կարող է ստիպել Բիզնեսին փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է գնահատականը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բիզնեսն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Բիզնեսը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(ե) Հիմնական միջոցներ

Ճանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և փոխառության ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը կամ վնասը որոշվում է համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/այլ ծախսեր» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցչի փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Բիզնեսը կստանա այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտներ և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը: Առանձին ակտիվների էական բաղկացուցիչները գնահատվում են, և եթե բաղկացուցչի օգտակար ծառայության ժամկետը տարբերվում է ակտիվի մնացած մասերի օգտակար ծառայության ժամկետից, ապա այդ բաղկացուցչի մաշվածությունն առանձին է հաշվարկվում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, բացի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը:

Ստորև ներկայացված են հիմնական միջոցների էական միավորների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

– Համակարգչային տեխնիկա	1 տարի
– Սարքավորումներ	5-8 տարի
– Տնտեսական գույք և վարձակալված միջոցների բարելավումներ	5-8 տարի
– Փոխադրամիջոցներ	5-8 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում երբ Բիզնեսը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, չահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումը կատարվում է գործարքի գնով:

(ii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Բիզնեսը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով:

Բիզնեսն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերից: Բիզնեսը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բիզնեսը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բիզնեսը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որի արդյունքում միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշը չի բավարարվում (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ավելացում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Բիզնեսը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բիզնեսն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Բիզնեսը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Բիզնեսը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Բիզնեսն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բիզնեսը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iii) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բիզնեսն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Բիզնեսը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Բիզնեսն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակներում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխացված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բիզնեսն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Բիզնեսը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iv) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Բիզնեսն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(Է) Արժեզրկում

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ և պայմանագրային ակտիվներ

Բիզնեսը ճանաչում է պահուստ սպալող պարտքային վնասի գծով՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և
- պայմանագրային ակտիվների համար:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների գծով պահուստը միշտ չափվում է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով:

Երբ Բիզնեսը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Բիզնեսի նախկին փորձի և պարտքային որակի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Բիզնեսը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, եթե այն ժամկետանց է ավելի քան 30 օր:

Բիզնեսը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառում ամբողջությամբ կկատարի իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բիզնեսը չճշմարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում է պարտագանգման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որն առաջանում է պարտագանգման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող ամբողջ ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենցից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Բիզնեսը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացում են պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական հոսքերի միջև, որոնք Բիզնեսը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք Բիզնեսն ակնկալում է ստանալ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բիզնեսը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտագանցումը կամ վճարման ուշացումն ավելի քան 90 օր,
- Ընկերությանը վճարվելիք գումարի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Ընկերությունն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Բիզնեսը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար Բիզնեսն իրականացնում է դուրսգրման ժամկետների և գումարի առանձին գնահատում՝ ելնելով փոխհատուցման ողջամիտ ակնկալիքներից: Բիզնեսը չի ակնկալում դուրսգրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Բիզնեսի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բիզնեսը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղջման միջև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը: Չեղչի վերականգնումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

5. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բիզնեսը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների էական ազդեցություն չեն ունենա Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա :

- *Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում*
- *«Բիզնես» տերմինի սահմանում (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)*
- *«Էական» տերմինի սահմանում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)*
- *ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»*

6. Հասույթ

(ա) Հասույթի հոսքեր

Բիզնեսը հասույթը հիմնականում ստանում է հաճախորդներին մատուցվող ծառայություններից (տես՝ Ծանոթագրություն 6):

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	1,033,422	1,150,302
Ընդամենը հասույթ	1,033,422	1,150,302

(բ) Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ ծառայություններից և հասույթի ճանաչման ժամկետների:

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ		
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	1,033,422	1,150,302
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	1,033,422	1,150,302

(գ) Պայմանագրի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների և պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ..
«Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր» հոդվածում ներառված դեբիտորական պարտքեր	12	72,312	114,664
Պայմանագրային ակտիվներ		74,068	89,534

Պայմանագրային ակտիվները հիմնականում վերաբերում են այն աշխատանքների դիմաց հատուցում ստանալու Բիզնեսի իրավունքներին, որոնք կատարվել են, սակայն որոնց համար հաշիվ չի ներկայացվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պայմանագրային ակտիվները փոխանցվում են դեբիտորական պարտքերի կազմ, երբ իրավունքները դառնում են ոչ պայմանական, որը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Բիզնեսը հաշիվ է ներկայացնում հաճախորդին:

Պայմանագրային պարտավորությունները հիմնականում վերաբերում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարներին:

7. Ուղղակի ծախսեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Աշխատավարձ	632,179	578,001
Գործուղումները և դասընթացներ	61,034	42,970
Վարձակալության գծով ծախսեր	-	39,663
Մասնագիտական ծառայություններ	77,791	29,884
Մաշվածություն	34,329	11,773
Այլ ծախսեր	53,123	52,827
	858,456	755,118

8. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված		
Տոկոսային եկամուտ բանկային ավանդներից	32,455	38,669
Զուտ շահույթ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից	43,652	(76,033)
Անորոշագրված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(18,548)	-
Ֆինանսական եկամուտ/ծախս	57,559	(37,364)

9. Շահութահարկի գծով ծախս

Բիզնեսը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար կիրառվող շահութահարկի 20% դրույքաչափով:

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	29,811	40,355
Նախորդ տարվա հարկի գծով ծախսի ճշտում	(593)	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(28,494)	(2,123)
Ընդամենը շահութահարկ և ծախս	724	38,232

10. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Սարքավորումներ և համակարգիչներ	Տնտեսական գույք և վարձակալված միջոցների բարելավումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ընդամենը
Մկզբնական արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	128,139	32,795	46,292	207,226
Ավելացումներ	12,409	60	38,516	50,985
Շահագործման չհանձնված	(6,582)	5,031	-	(1,551)
Օտարումներ	(15,874)	(5,733)	(35,265)	(56,872)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	118,092	32,153	49,543	199,788
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	118,092	32,153	49,543	199,788
Ավելացումներ	5,234	8,000	-	13,234
Շահագործման չհանձնված	-	(5,031)	-	(5,031)
Օտարումներ	-	(2,030)	-	(2,030)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	123,326	33,092	49,543	205,961
Մաշվածություն և արժեզրկումից կորուստներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	104,349	29,777	39,767	173,893
Տարվա մաշվածություն	14,252	889	2,267	17,408
Օտարումներ	(15,874)	(5,733)	(35,265)	(56,872)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	102,727	24,933	6,769	134,429
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	102,727	24,933	6,769	134,429
Տարվա մաշվածություն	6,460	1,863	9,885	18,208
Օտարումներ	-	(2,030)	-	(2,030)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	109,187	24,766	16,654	150,607
Հաշվեկշռային արժեք				
Առ 1 հունվարի 2018թ.	23,790	3,018	6,525	33,333
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	15,365	7,220	42,774	65,359
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	14,139	8,326	32,889	55,354

11,137 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2018թ-ին՝ 11,773 հազար դրամ) հաշվառվել է ուղղակի գործառնական ծախսերում, իսկ 7,071 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2018թ-ին՝ 5,635 հազար դրամ)՝ վարչական ծախսերում:

11. Ոչ նյութական ակտիվներ

	Սկզբնական արժեք	Մաշվածություն	Հաշվեկշռային արժեք
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	8,577	5,829	2,748
Փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	1,187	1,187
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	8,577	7,016	1,561
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	8,577	7,016	1561
Փոփոխություն տարվա ընթացքում	270	1,136	866
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	8,847	8,152	695

12. Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին.

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ գումարը	
	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
Հիմնական միջոցներ	1,078	102	(770)	(468)	308	(366)
Ոչ նյութական ակտիվներ	26	55	-	-	26	55
Վարձակալության գծով	25,890	-	(24,551)	-	1,339	-
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	-	(63,044)	(50,099)	(63,044)	(50,099)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	87,626	48,170	-	-	87,626	48,170
Զուտ հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	114,620	48,327	(88,365)	(50,567)	26,255	(2,240)

13. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	72,312	114,664
Տրված փոխառություններ	435,583	401,578
Պայմանագրային ակտիվներ	74,068	89,534
	581,963	605,776

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Բիզնեսի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Կանխիկը դրամակողմ	99	188
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	255,025	117,003
Ցպահանջ ավանդներ	-	-
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	255,124	117,191
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում արտացոլված դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	255,124	117,191

Պարտքային և արժույթային ռիսկերին Բիզնեսի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

15. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

<i>Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ տեղեկատվություն նշված չէ</i>	Սովորական բաժնետոմսեր	
	2019թ.	2018թ.
Հայտարարված բաժնետոմսեր	1,000	1,000
Անվանական արժեք	50,000 դրամ	50,000 դրամ
Թողարկված առ 1 հունվարի	1,000	1,000
Թողարկված առ 31 դեկտեմբերի, ամբողջովին վճարված	1,000	1,000

Սովորական բաժնետոմսեր

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հայտարարված, թողարկված և ամբողջովին վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,000 սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 50,000 դրամ արժեքով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բիզնեսի բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

16. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2019թ.	2018թ.
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	109,287	142,353
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ կրեդիտորական պարտքեր	310,863	141,674
Այլ վճարվելիք հարկեր	78,644	141,340
	498,794	425,367

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված իրացվելիության և արժույթային ռիսկերին ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

17. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Բիզնեսը ենթարկում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ:

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն վերը նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Բիզնեսի ենթարկվածության մասին, ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Բիզնեսի նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները, ինչպես նաև կապիտալի կառավարման Բիզնեսի մոտեցումը: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացահայտումներ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում Բիզնեսի ռիսկերի կառավարման հիմունքների ձևավորման և վերահսկողության համար: Տնօրենը կազմավորել է Ռիսկերի կառավարման խումբ, որը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության մշակման և վերահսկողության համար: Բիզնեսը կանոնավոր կերպով հաշվետվություններ է ներկայացնում Տնօրենին իր գործունեության վերաբերյալ:

Բիզնեսի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բիզնեսը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Բիզնեսի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Դասընթացների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Բիզնեսը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում կունենան իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել Բիզնեսի նկատմամբ ստանձնած իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում հաճախորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի և այլ ներդրումների գծով:

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին իր ենթարկվածություն սահմանափակելու համար Բիզնեսը վճարման առավելագույն ժամկետ է սահմանել մեկ ամիսը բոլոր հաճախորդների համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում կորպորատիվ հաճախորդների համար հունվարի 1-ի և դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Բիզնեսը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք դասում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին՝ հիմք ընդունելով այն տվյալները, որոնք օգտագործվում են վնասի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվություններ, կառավարչական հաշվետվություններ, դրամական հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում առկա տեղեկատվություն) և կիրառելով պարտքի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի դասերը որոշվում են կիրառելով որակական և քանակական գործոնները, որոնք ծառայում են որպես պարտագանգման ռիսկի հայտանիշ և համաձայնեցված են այնպիսի գործակալությունների արտաքին վարկանիշների սահմանումների հետ, ինչպիսին «Moody's Investor Services»-ն է:

Բիզնեսի գնահատմամբ բոլոր առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր համարվում են ցածր ռիսկ ունեցող: Ելնելով էականության նկատառումներից և հաշվի առնելով դեբետորական պարտքերի կարճ ժամկետայնությունը՝ սպասվող պարտքային վնաս Բիզնեսի կողմից չի ճանաչվել:

Բիզնեսը ցածր ռիսկը սահմանում է հետևյալ կերպ.

Ցածր ռիսկ – հաճախորդն ունի բավարար հնարավորություններ դրամական միջոցների հետ կապված պայմանագրով նախատեսված իր պարտականությունները մոտակա ժամկետում կատարելու համար, և քիչ հավանական է, որ տնտեսական և գործարար պայմանների բացասական փոփոխությունները երկարաժամկետ հեռանկարում կարող են նվազեցնել հաճախորդի դրամական միջոցների հետ կապված պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները կատարելու հնարավորությունը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բիզնեսն ուներ 255,124 հազար դրամ գումարով դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (2018թ-ին՝ 117,191 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է առավել ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների հետ կապված: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պահվում են վստահելի հայկական բանկերում, և Բիզնեսը չի ակնկալում, որ այդ բանկերը չեն կատարին իրենց պարտականությունները:

Բիզնեսի գնահատմամբ ընթացիկ հաշվի գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել հիմնականում պայմանավորված վերջինիս կարճաժամկետ բնույթով:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն ենթադրում է, որ Բիզնեսը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Բիզնեսի մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն՝ բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Բիզնեսի համբավը վտանգելու:

Բիզնեսն ապահովում է բավարար միջոցներ իր ֆինանսական գործունեությունն իրականացնելու համար և կանոնավոր կերպով վերահսկում է անհրաժեշտ և բավարար դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների առկայությունը: Բիզնեսն ապահովում է ֆինանսական միջոցների արդյունավետ օգտագործում կամ կազմակերպում է ազատ ֆինանսական միջոցների նպատակահարմար ներդրում:

2019թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական հոսքեր	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	109,287	109,287	109,287	-
	109,287	109,287	109,287	-

2018թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական հոսքեր	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	142,353	142,353	142,353	-
	142,353	142,353	142,353	-

(ե) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բիզնեսի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում արտարժույթի փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(i) Արժույթային ռիսկ

Աժութային ռիսկի նկատմամբ Բիզնեսի ենթարկվածությունը կապված է ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր այլ արժույթով արտահայտված վաճառքների, ձեռքբերումների և փոխառությունների հետ: Այս գործարքները հիմնականում արտահայտվում են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, ինչպես նաև ռուսական ռուբլով (ռուբլի): Ստացված եկամտի զգալի մասն արտահայտված է Բիզնեսի ֆունկցիոնալ արժույթով (ՀՀ դրամով): Հնարավորության դեպքում, գործառնական գործունեությանը վերաբերող վճարումները կատարվում են այն արժույթով, որով արտահայտված է Բիզնեսի մատուցված ծառայություններից ստացվող եկամուտը:

Փոխառությունների գծով տոկոսներն արտահայտված են փոխառության արտարժույթով:

Բիզնեսի քաղաքականության համաձայն պետք է ապահովվի արտարժույթով արտահայտված այլ դրամային ակտիվների և պարտավորությունների հետ կապված ռիսկի ընդունելի մակարդակ:

Ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին

Ստորև ներկայացված է արտարժույթի ռիսկին Բիզնեսի ենթարկվածությունն՝ ըստ անվանական գումարների:

հազ. դրամ	Ռուբլիով արտահայտված	Այլ արտարժույթով արտահայտված	Ռուբլիով արտահայտված	Այլ արտարժույթով արտահայտված
	2019թ.	2019թ.	2018թ.	2018թ.
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	435,055	55,192	401,557	62,023
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	48,643	-	29,444
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	(97,782)	-	(103,510)
Զուտ ենթարկվածություն	435,055	6,053	401,557	(12,043)

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

ՀՀ դրամով	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2019թ.	2018թ.	2019թ.	2018թ.
1 ԱՄՆ դոլար	480.41	483.02	479.70	483.75
1 Եվրո	537.94	570.56	537.26	553.65
1 Ռուբլի	7.43	7.73	7.77	6.97

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով Բիզնեսը վերցնում է ֆիքսված տոկոսադրույքով վարկեր: Թեև Բիզնեսը չունի այս հարցերը կարգավորող մշակված քաղաքականություն, կիրառվող մոտեցումը թույլ է տալիս որոշ չափով կառավարել տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերը: Հաշվետու տարվա ընթացքում Բիզնեսը փոխառություններ չի վերցրել:

Ֆիքսված դրույքով գործիքների իրական արժեքի զգայնության վերլուծություն

Բիզնեսը չի հաշվառում ֆիքսված դրույքով ֆինանսական գործիքները որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն չեն ունենա շահույթի կամ վնասի, կամ սեփական կապիտալի վրա:

(գ) Կապիտալի կառավարում

Բիզնեսի քաղաքականությունը պահանջում է ապահովել կապիտալի կայուն բազա, ինչը թույլ կտա պահպանել ներդրողների, կրեդիտորների և շուկայի վստահությունը և կնպաստի գործունեության հետագա զարգացմանը: Տնօրենը վերահսկում է կապիտալի հատուցումը, որը, ըստ Բիզնեսի սահմանման, իրենից ներկայացնում է գործառնական գործունեության արդյունքը բաժանած ընդհանուր բաժնետիրական կապիտալի:

Բիզնեսը չունի կապիտալի կառավարումը կարգավորող ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն ղեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Բիզնեսի գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու, ինչպես նաև շուկային մասնակիցների վստահությունը պահպանելու համար: Դա իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Բիզնեսի հասույթի և շահույթի շարունակական վերահսկման և հիմնականում Բիզնեսի գործառնական գործունեության դրամական հոսքերով ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի իրականացման միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը՝ Բիզնեսը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի աճը:

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Բիզնեսի մոտեցումը չի փոփոխվել: Բիզնեսի նկատմամբ չեն կիրառվում կապիտալին վերաբերող արտաքին պահանջներ:

18. Վարձակալություն

(ա) Վարձակալության պայմանագրեր, որտեղ Բիզնեսը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

Բիզնեսը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը և, այդ իսկ պատճառով, համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել և շարունակվում է ներկայացվել ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 պահանջների համաձայն: ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 պահանջների համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն առավել մանրամասն բացահայտվում է առանձին:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Պայմանագրի սկզբում Ընկերությունը գնահատում է, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, եթե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բիզնեսն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը: Այս քաղաքականությունը կիրառելի է 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո կնքված պայմանագրերի համար:

(i) Բիզնեսը՝ որպես վարձակալ

Բիզնեսը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բիզնեսը չի փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բիզնեսը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բիզնեսի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բիզնեսը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բիզնեսը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատում վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատում վճարումները,
- վարձակալության փոփոխում վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և

- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բիզնեսը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բիզնեսը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բիզնեսը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բիզնեսի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բիզնեսը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները և վարձակալության գծով պարտավորություններն Բիզնեսը ներկայացնում է առանձին՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բիզնեսը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Բիզնեսը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն՝ փոփոխում վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, օրինակ՝ չեն արտացոլում շուկայական դրույքների փոփոխությունները, չպետք է ներառվեն վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ:

(ii) Բիզնեսը որպես վարձատու

Ընկերությունը չունի վարձակալության և ենթավարձակալության պայմանագրեր:

(iii) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

հազ. դրամ	Հիմնական միջոցներ
2019թ.	
Մնացորդը առ 1 հունվարի	171,977
Տարվա մաշվածության գումար	(35,581)
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	136,396

23,192 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը հաշվառվել է ուղղակի գործառնական ծախսերում, իսկ 12,389 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը՝ վարչական ծախսերում:

(iv) Շահութուն կամ վնասում ճանաչված գումարներ

հազ. դրամ	2019թ.
2019թ. – Վարձակալություն՝ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն	
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսներ	18,548
Տարվա մաշվածության գումար	35,581
 2018թ. – Գործառնական վարձակալություն՝ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն	
Վարձակալության գծով ծախս	44,566